

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ

שלשלת האור

שער
ראשון

היכל
שמיני

מאמר

זהו' באשר ירים משה ידו — תרצ"ד

◦

מכבוד קדושת

אדמו"ר יוסף יצחק

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שני אורסאהן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

SEFER HAMAAMORIM—5694-5695
MAAMOR VEHOYO KAASHER YORIM MOSHE YADO

Copyright © 2024

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDER DEPARTMENT:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148
www.kehot.com

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch®.

נסדר בדפוס „עזרא”
ע”י ירמיהו הכהן בן לאה מיטא שי”

פתח דבר

לקראת ימי הפורים הבעל"ט, מדפיסים אנו בזה את המאמר ד"ה והי' כאשר ירים משה – פורים בסעודה – תרצ"ד לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע (תדפיס מספר המאמרים תרצ"ד שמכינים לדפוס).

המאמר נדפס בפעם הראשונה בקונטרס כה, ואח"כ בסה"מ קונטרסים ח"ב רפח, א ואילך. בהוצאה זו הוגה בהשוואה לכתי"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ והעתקת המזכירות, ותוקנו כמה טעויות הדפוס שבהוצאה הראשונה*.

לחביבותא דמילתא – באה בתחילת הקונטרס פאקסימיליא מכת"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ.

*

לתועלת הלומדים באו בשולי הגליון מראה מקומות וציונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אהרן לייב שי' (בהרש"ב) ראסקין.

מערכת „אוצר החסידים”

ט' אדר שני, ה'תשפ"ד
ברוקלין, נ.י.

(* הגהת הגליונות נעשתה ע"י הרה"ת ר' יהושע העשל שי' הכהן יארמוש.)

בס"ד, פורים בסעודה. רצ"ד. ריגאי

והי'² כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל³. וצ"ל מהו"ע ההתגברות במלחמת עמלק ע"י הרמת ידו של משה. ובמשנה (ר"ה פ"ג מ"ח) אי' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה, אלא לומר לך כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברין. דמזה מובן דשעבוד הלב בא ע"י ההסתכלות, וצ"ל מהו"ע ההסתכלות כלפי מעלה שמביאה שעבוד הלב לאבינו שבשמים, ובזה גוברים על עמלק.

ולהבין זה, הנה ידוע שיש ה' מדריגות בנשמה, נר"ן ח"י⁴. נשמה במוח רוח בלב ונפש בכבד⁵. דלתת שליטין אינון מוחא לבא וכבדא⁶. דגוף האדם בכללותו נחלק לג' אברים כלליים, ראש גוף ורגל⁷. ודוגמתו הוא בהחיות המחי',

---

(1) בחודש אדר נסע רבינו לבקר את ריגא, שמשם העתיק מושבו לוואראש בשלהי שנת תרצ"ג, ושהה בה במשך הימים י"ב-כ' אדר (ראה, מבוא" לספר השיחות תרצ"ב-תרצ"ה ע' מא).

אודות מאמר זה כותב רבינו: „בפורים . . בשעה חצי הששית התחלת הסעודה בסדר הידוע, חזרתי המאמר והי' כאשר ירים משה את ידו וגו', ושיחות עד שעה הראשונה אחר חצי הלילה“ (אגרות-קודש חט"ו ע' קפא).

(2) המאמר נדפס בפעם הראשונה בקונטרס כה, ואח"כ בסה"מ קונטרסים ח"ב רפח, א ואילך. בהוצאה זו הוספנו בשולי הגליון מראה מקומות וצינונים.

המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה והי' כאשר ירים משה פר"ת (סה"מ פר"ת ע' רפז ואילך). בכותרת המאמר: „בס"ד. פורים בסעודה, פר"ת, קיצור (ובי' קצת) מהמא' 297 [= מהמאמר דפרשת זכור – ד"ה זכור פר"ת (סה"מ שם ע' רעח ואילך)]* ותשלום המא"ר.

מאמרים אלו דשנת פר"ת מיוסדים, כנראה, על ד"ה ראשית גוים עמלק וד"ה זכור במאמרי אדמו"ר האמצעי שמות ח"ב ע' תלה ואילך. ע' תקמג ואילך***. והם מיוסדים, כנראה, על ד"ה כתיב מחה אמחה במאמרי אדמו"ר הזקן תקע"ב ע' קנח ואילך. ע' קס ואילך.

(3) בשלח יז, יא.

(4) ראה ב"ר פי"ד, ט. בכמה דפוסים בב"ר שם הוא בשינוי הסדר, אבל כ"ה (נרנח"י) בכתבי האריז"ל (עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א; שער הגלגולים הקדמה א). ובכ"מ.

(5) ראה ראב"ע משפטים כג, כה. עץ חיים שער כ (שער המוחין) פ"ה. שער מט (שער קליפת נוגה) פ"א. וראה מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות ח"ב ע' תתיו (ועם הוספות וכו' – סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שטו ואילך). מאמרי אדמו"ר האמצעי נצבים ע' תתקיו. סה"מ תרצ"ב ס"ע קלא ואילך. ע' קנב.

(6) ראה זח"ב קנג, א.

(7) ראה לקו"ת אמור לא, א. ובכ"מ.

(* ועם שינויים והוספות – ד"ה והי' כאשר ירים משה תשל" (סה"מ תשל" ע' ריח ואילך).

** ראה גם ד"ה ראשית גוים עמלק תשט"ו (סה"מ תשט"ו ע' צב ואילך).

*** ד"ה זכור תרס"ח (סה"מ תרס"ח ע' קמב ואילך), מיוסד, כנראה, על מאמרים אלו.

אשר נחלק לג' מדריגות נר"ן, נשמה במוח שהיא בחי' בינה, והוא שיש כח מיוחד בנפש להתבונן⁸ ולהשיג השגה אלקית בהשגת פרטי הענין שמשיג, ולהסביר לקרב את הענין לעצמו בכל מיני הסבר באופנים מאופנים שונים. וכידוע⁹ דהשגה ברורה היא כאשר משיג את המושכל בכמה פנים, כמו עד"מ כשלומד הסוגיא¹⁰ דיציאת השבת שתיים שהן ארבע כו', תנן התם שבועות שתיים שהן ארבע, ידיעות הטומאה שתיים שהן ארבע¹¹, מראות נגעים שתיים שהן ארבע¹², דכל אחד מהענינים, שבועות וידיעות הטומאה ומראות נגעים, מגלים הבנה מיוחדת בהסוגיא. וכאשר מבין ויודע פרטי הענינים בחידוש כל ענין שבא בדרך לימוד מהענינים הנ"ל, אז הוראה שנרגש אצלו פנימי עומק שכל המושג בסוגיא דיציאת השבת. וכן כאשר לומד הענין דמה גדלו מעשיך הוי'¹³ ומה רבו מעשיך הוי'¹⁴, והיינו שעוסק בהשגת גדולת ה' בבריאת והתהוות העולמות, ואיך שאין ערוך הנברא לגבי הבורא, אשר מזה מובן יחודו ית' בעולמות, הנה יש כח מיוחד בנפש אשר בו ועל ידו יוכל להשיג השגה זו בעיון גדול, בהעמקת שכלו בהסתכלות חזקה בכל סברא וסברא, ולחשוב בהם שעה ארוכה פעם שתיים ושלש עד כמה פעמים, אשר בכל פעם שהוא חושב בהמושכל ההוא הנה לבד זה שמתברר לו הענין ומתקרב אצלו, דער מושכל וערט אים קלערער און געהענטער, דהמשכיל באמת הנה כל דבר השגה מצטיירת במוח שכלו בציור מצוייר, הנה לבד זאת, הרי מתגדל הענין אצלו בריבוי הסברים דשכלי עצמי, היינו דכל שכל ושכל הוא עקרי ויסודי לעצמו (בדוגמת הענינים הנ"ל בהסוגיא דשבת, שהן עצמם הן יסודים ועקרי' כל אחד מהם בענינו), אשר מכ"ז הנה מובן אצלו הענין דאחדות הבורא ב"ה והשגחה פרטית בהשגה גמורה בתפיסא בכלי שכלו וכלי מוחו בהנחה טובה, מיט אַ גוטן גיזונטן אָפלייג. וזהו שהבינה נק' פנים מסבירות¹⁵, היינו התגלות אור השכל שיהי' בהתגלות טובה. והגם דכל השגה

8 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן מארז"ל ס"ע ז ואילך. אמרי בינה שער הק"ש פנ"ט (פו, ב ואילך). אגרות קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"ב ס"ע תתקט ואילך. סה"מ תרמ"ז ע' קז. תר"ן ע' שס ואילך. תרנ"ד ע' רפז ואילך. תרנ"ט ס"ע רמו ואילך. המשך תרס"ו ס"ע קה ואילך. המשך תער"ב פ"ג ע' (ח"א ע' קפב). סה"מ תרפ"ט ע' עב ואילך. ועוד.

9 ראה גם סה"מ תרפ"ד ס"ע שיח ואילך.

10 משנה וגמרא שבת ב, א ואילך.

11 שבועות פ"א מ"א (ב, א).

12 נגעים פ"א מ"א.

13 תהלים צב, ו.

14 שם קד, כד. וראה תו"א וראא נו, ב.

15 ראה פירוש המלות פק"ג (קיא, א). תורת חיים תצוה שסו, ד. סה"מ עת"ר ע' ה. המשך תער"ב

ח"ה ע' א'תעת. ח"ו ע' א'תערזו. סה"מ עטר"ת ע' תצו.

הוא בריחוק מן העצם¹⁶, דלבושי ההסבר מעלימים על האור של ההשכלה שהוא עצם המושכל, מ"מ הנה להיות שעי"ז דוקא הוא ההתגלות בכלי המוח שמישיג ותופס הענין, ה"ז נק' פנים מסבירות. והיינו דהגם שבכח הבינה יש ענינים שלמעלה הרבה במדריגה מהסבר הענין, דההסבר הוא רק מענינים שהן חוץ לעצם השכל ההוא, ובפרט ההצעות ומשלים שאין זה גוף השכל, משא"כ הכח שבבינה לפרט ריבוי פרטים, הרי פרטי הענינים שמפרט בההשגה ההיא הוא בגופו של השכל, ולא כמו ההצעות ומשלים שהן מחוץ לגוף השכל, עד שיש בהשגה המדרי' דפנימי' ההשגה שאינה באה בלבושי ההשגה כלל, היינו עומק המושג שהוא נקודת התמצית¹⁷, מ"מ נק' בינה פנים מסבירות, מפני דכללות ענין כח הבינה הוא להביא כל דבר שכל וחכ' בתפיסא ושיהי' הגילוי בכלי דוקא, דחכ' נק' פנים מאירות¹⁵, להיותה אור שלמעלה מגילוי בכלים¹⁸. ועם היות שגם בכח החכמה הרי יש מדרי' שלמטה מזה, וכמו שכל הגלוי דחכ' שזהו שכל ממש, היינו שכל הנתפס, אך להיות דכללות כח החכ' הוא למעלה מכלים ועיקרה הוא אור, ע"כ נק' פנים מאירות. הנה כמו"כ בינה, להיות דעיקרה הוא בחי' תפיסא בכלים, ע"כ נק' פנים מסבירות, להסביר כל השגה אלקית. והגם שזהו למעלה משכל אנושי, מ"מ ה"ז נתפס ומושג בכל איש ישראל מצד הנשמה אלקי' שהיא חלק אלוקה ממעלה¹⁹, וכמ"ש²⁰ נשמת שדי תבינם, בהשגה גמורה. וזהו נשמה במות. רוח הוא בלב, והוא רוח ההתעוררות שבנשמה שהוא מהות ההתפעלות וההתעוררות שבנפש להיות בהמשכה ומרוצה לדבר מה, והיא האהבה טבעית שבנשמה, שזהו כח מיוחד בנפש באהבה והתפעלות על אלקות. וההתעוררות באה ע"י התבוננות, ובאה גם ע"י סיפור שבחיו של מקום שלמעלה מהשגה. דמעצם הסיפור שבחיו ש"מ²¹ נעשה התעוררות הנפש שמתפעל על אלקות. ונפש בכבד, דבגוף ענין הכבד הוא בירור הדם וכו', שמכ"ז הוא חיזוק הגוף להיות כלי לחיות הנפש. וכן הוא בחיות רוחני, דנפש בכבד הוא הנוגע למעשה בפו"מ להיות סו"מ וע"ט²², והיינו הכח פנימי שיש בכל נפש מישראל שאינו יכול להיות באופן אחר חו", כ"א להיות סו"מ וע"ט, היינו לעשות כל מה שהוא רצונו ית', ולמנוע עצמו מכל מה שהוא היפך רצונו ית'.

(16) ראה סה"מ תרנ"ה ע' נד. ע' רא. תרנ"ז ע' רל. המשך תער"ב פקל"ז (ח"ב ע' שסג). וש"נ.

(17) ראה סה"מ תרנ"ט ע' רמת. וש"נ. המשך תער"ב פל"ג. פ"פ (ח"א ע' עא. ע' רג). פקל"ח (ח"ב

ס"ע סד).

(18) ראה המשך תער"ב פרמ"ד. פרע"ט (ח"ג ס"ע תרעו. ס"ע תשעז ואילך).

(19) איוב לא, ב. וראה תניא רפ"ב.

(20) איוב לב, ח.

(21) = של מקום.

(22) בפ"מ . . סו"מ וע"ט = בפועל ממש . . סור מרע ועשה טוב (תהלים לד, טו).

אמנם כ"ז הוא נר"ן שהם או"פ, כחות המתלבשים בכלים. אבל בחי' חי' יחידה שבנשמה הן אורות מקיפים שבנפש, והוא בחי' אין שבנשמה. חכ' היא בחי' חי', וכמ"ש²³ והחכ' תחי' ²⁴, וידוע דחכ' הוא בחי' ראי' ²⁵, והוא כח הראי' וההסתכלות שבנשמה לראות בעין השכל באלקות, וכמ"ש²⁶ שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה. ויובן הענין דראי' זו מכח ההכרה שבנפש שהוא הכרת הענין²⁷. דהנה השגה היא ידיעה מה שחוץ לעצמותו, והיינו שידוע את הענין מצד השכל והסברא, והיינו לא שהוא בעצמו יודע את הדבר, רק מה שהשכל מחייב שהוא כך, ולכן נקראת הבינה שמיעה²⁵, דשמיעה הוא ששומע מהזולת, לא שהוא עצמו יודע ומכיר את הדבר, רק מה שזולתו אומר לו. כמו"כ ענין ההשגה הוא אינו מה שהוא עצמו יודע, כ"א רק מה שהשכל מחייב כן, ומאחר שזהו ידיעה מה שחוץ לעצמותו הרי אין זה תופס בהעצם כ"א רק במציאות הדבר. אבל הכרה הוא שהוא בעצמו מכיר שהענין הוא כך שזהו הכרת הענין, שידוע ומכיר בעצמו את הענין שהוא כך. ולכן עיקר התוקף הוא בדעת הנק' דעת חזק²⁸. דבהשגה יכול להיות השתנות, והוא שמסבירים את השכל וההשגה באופן אחר, ויש בו ספיקות, משא"כ בדעת לא ישתנה²⁸, והיינו מפני שבדעת הוא בעצמו מכיר שהוא כך, ה"ז אצלו בהתאמתות גדולה ולא ישתנה משום דבר, וההכרה היא בעצם הדבר. וכמו"כ יובן ביותר ענין ההתאמתות והנחה שכלית, דער לייג אין שכל מהראי' דחכ', והיינו שרואה בעין שכלו את הענין שהוא כך וכך, והראי' הוא בעצם הדבר, וע"כ הוא בהתאמתות גדולה. וידוע²⁹ דכל השגה הכרה וראי' מביא ביטול לפי מעלת ענין מהותו, ואינו דומה הביטול דהשגה להביטול דהכרה. ויותר מזה הוא הביטול דראי'. דהביטול דראי' הוא בבחי' ביטול עצמי, דלהיות שזהו הראי' בעצם הדבר מתבטל בזה בכל עצמותו לגמרי, וכמו שאנו רואים במוחש בראיית ציור נאה או בנין מפואר שנמשך לזה בכל עצמותו³⁰. והביטול וההמשכה הוא בדרך ממילא, דבהשגה צריך להביא את ההתפעלות מפני שההשגה היא חוץ לעצמותו, וההתפעלות היא חוץ לעצמות ההשגה, אבל בראי' הנה הביטול וההתפעלות אינו דבר שחוץ לעצמותו, דחכ' היא בחי' ביטול בעצם וע"כ הביטול הוא שבא בדרך

(23) קהלת ז, יב (ושם: החכמה).

(24) ראה תו"א בראשית ד, ריש ע"ב. שם, ריש ע"ד.

(25) ראה סה"מ תרל"ז ח"ב ע' טנט ואילך. ע' תקכג ואילך. המשך תער"ב פרס"ט. פשמ"ג (ח"ג ע' /

תשמח ואילך. ע' תתקנה).

(26) ישע"י מ, כו.

(27) ראה גם המשך תער"ב פשמ"ה (ח"ג ס"ע תתקנח).

(28) ראה גם סה"מ עת"ר ס"ע קנו ואילך.

(29) ראה גם ד"ה ויהי הענין וד"ה וספרתם תרע"ה (המשך תער"ב ח"ד ע' א'ערב. ע' א'שכג ואילך).

ד"ה וה' אמר המכסה תרע"ו (שם ח"ה ע' א'תרנב).

(30) ראה גם סה"מ תרס"ח ע' קצט.

ממילא. ומ"מ הנה ביטול דחכ' הוא שיש מה שבטל³¹, דכאשר לא יש דבר כלל אינו שייך ביטול ג"כ, ומאחר שבטל הרי יש דבר המתבטל, וגם שהביטול הוא ע"י הראי', א"כ הוא ע"י דבר הגורם את הביטול, והיינו דוהחכמה מאין תמצא³², שחכ' הוא ג"כ אין³³, ומ"מ אין זה בחי' אין עצמי, כ"א שנמשך מהאין לבטל את היש³⁴, ומאחר שזהו בחי' האין שלבטל את היש, הרי יש לו שייכות אל היש³⁵. שזהו"ע הביירוים שהם בבחי' מ"ה דחכ'³⁶, שזהו מה שבא לברר את היש, וכמא'³⁷ בחכ' אתברירו, דהעיקר הוא בבחי' ראי' דחכ'. והמשל בזה, הנה חכם גדול כשעוסק באיזה דבר מושכל עמוק, הנה לאחר עיון הטוב בהמושכל בכל פרטי עניניו שהמושכל מצטייר אצלו, הרי הוא רואה אח"כ בעין שכלו אם הוא אמת, פ"א אם כל פרטי עניני ההשגה מתאימים עם נקודת המושכל ההוא, דכל נקודה מתקבלת בכמה אופני השגה, וכל אופן יש לו פרטים מיוחדים השייכים לאופן ההוא, ובכל פרט יש בו גם חלק מתיחס לפרט דאופן אחר, הנה הראי' הוא ראיית עין השכל בביקור אמיתת הפרטים עם נקודת ההשכלה באופן ההוא. והמשל בזה, ע"ד אומן גדול העושה כלי עפ"י כל חוקי המלאכה או מצייר ציור שהוא עפ"י כל חקי הציור, ואחר שגומר מלאכתו הוא מביט על הכלי או הציור אם הוא בטוב כראוי, והיינו אם יש בו הטוב טעם האמיתי, ער קוקט זעך צו און פּאַרטיפט זעך אין דעם גישמאַק של המלאכה של הכלי או הציור, אם יש בהם אותו היופי שצ"ל בהם כפי מהלך נפשו ועומק חכמתו במלאכות ההם. וכן הוא בכח החכמה דחכם גדול שהמושכל מצטייר אצלו בכל עניניו ורואה ומביט בו בעין שכלו. וכמו"כ הוא בראי' דחכ', שזה מברר ומאמת אמיתת הדבר, אבל הוא האין המברר את היש. אמנם בחי' יחידה הוא בחי' אין דנשמה שהוא בבחי' אין ממש³¹, והוא עצם הנשמה שקשורה ומיוחדת ממש בבחי' עצמות א"ס, וכמא'³⁸ חבוקה ודבוקה בך

31) ראה גם סה"מ עת"ר ע' רח.

32) איוב כח, יב.

33) ראה סה"מ תרל"ז ח"א ע' רפט. תרל"ח ע' תקח. ובכ"מ.

34) בד"ה והי' כאשר ירים משה פרת' שבהערה 2, מציין כאן: „ועמ"ש באמ"ב פנ"ח" (אמרי בינה

שער הק"ש פרק נח (פו, ד)).

35) ראה אמרי בינה שם. ד"ה עם לבן גרתי תקס"ה (הובא בד"ה והי' כאשר ירים משה שם) –

נדפס עם הגהות וכו' בקיצורים והערות לתניא ע' מט ואילך; אוה"ת וישלח רלא, ב. וראה סה"מ עת"ר ע' נו. ד"ה וידבר גו' פינחס תרע"ה (המשך תער"ב ח"ה ע' א'תנז).

36) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ה ח"ב ע' תנשא. תקס"ז ח"א ע' קעז. תקס"ח ח"א ע' תנט.

37) ראה זח"ב (היכלות) רנד, סע"ב. עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ו. שער יח (שער רפ"ח

ניצוצין) פ"ה. שער לט (שער מ"ז ומ"ד) דרוש א. תניא אגה"ק סכ"ו (קמד, ב). סכ"ח. סהמ"צ להצ"צ

לא, ב. סו, ב. אוה"ת אמור ח"ג ע' תתסג. סה"מ תש"ח ע' 206. תש"ט ע' 55.

38) נוסח הושענות (יום ג').

כו' יחידה לייחדך, וכמו שאמר רשב"י³⁹ בחד קטירא אתקטרנא, בי' אחידא בי' להיטא. דבחי' ח"י הוא שנותנים מלמעלה, דבחי' נר"ן דנשמה הוא שבכח האדם לעורר בעצמו, משא"כ בחי' ח"י אין זה בכח האדם עצמו, והיינו מפני שהגוף מעורב טו"ר, ע"כ א"א שיהי' בו בחי' ח"י בבחי' התלבשות פנימי, וע"כ אין זה בכח האדם מעצמו כ"א מה שנותנים לו מלמעלה. אך הוא ע"י הקדמת העבודה בהכחות פנימי' דנר"ן.

והנה את זה לעומת זה עשה אלקים⁴⁰, דכשם שיש ה' מדרי' בנשמה, הנה כמו"כ להבדיל בין טומאה לטהרה יש ה' מדריגות בקליפה. דכשם שיש שכל והשגה בנה"א להשיג עניני אלקות כנ"ל, כמו"כ יש שכל והשגה בנה"ב להשיג השגות גשמי' וטבעיים, שמשגי עניני עולם והטוב דעניני תענוגי הגוף ומתעורר בהתפעלות מדותיו בהם. וזהו נשמה ורוח דקלי' שמחשיך אור הנשמה ורוח דקדושה. ונפש דקליפה הוא מעשה הרע עצמו שעושה בפועל, והעיקר מה שמשביע א"ע ר"ל בתאוות עוה"ז. והנה בהתגברות אור הנשמה דנה"א ורוח ונפש המסתעפים ממנה, מתבטל הנר"ן דקליפה. דהנה תחלת הסבה דהתגברות הרע דנר"ן דנה"ב, הוא מפני העדר העבודה, דאם הי' עוסק בהשגה אלקית ובהתבוננות והתעוררות אהוי"ר, לא הי' כלל החשך דנה"ב, דאור דוחה חשך⁴¹. ורק מפני העדר העבודה שמתעלם אור הנה"א, הנה עי"ז הוא התגברות החשך דנה"ב, ומ"מ הנה גם אז כאשר מביא אור הנה"א לידי גילוי, מתבטל החשך דנה"ב, שהרי השכל והשגה דנה"א מושגים ג"כ בשכל דנה"ב. ואנו רואים שגם בגשמיות כאשר עסקו במושכלות ה"ה מרוחק מתאוות עוה"ז, רק דבשכלי' הגשמיים להיותם יש ומציאות ע"כ הנה סוף כל סוף בא לידי תאוות גשמי', אבל בהשכלה אלקית, כאשר מושגת גם בשכל הטבעי, ה"ה משיג ג"כ את הענין והטוב דאלקות ושבוה דוקא צריך לחפוץ ולא בעניני עוה"ז, הנה לא זו בלבד שעושה חלישות בנה"ב שלא יהיו התפשטות הכחות שלו, שהו"ע אתכפיא, אלא עוד פועל גם להפוך החשך דנה"ב, דהיינו שמברר ולוקח את חלקי הטוב שבו שנכללים בקדושה. אמנם כ"ז הוא בנר"ן דקלי' שמתבטלים לגבי אור האלקי דנשמה, דכאשר מאיר בחי' נר"ן דנשמה נעשה בהם הבירור, אבל קלי' עמלק אינו מועיל לו גילוי נר"ן דנשמה, כי הוא קלי' קשה שהוא הלעו"ז דח"י, וכמארז"ל⁴² עמלק

(39) ראה אדרא זוטא בזח"ג רפח, א: פתח ר"ש ואמר כו' בחד קטירא אתקטרנא בי' בקוב"ה כו'. ושם רצב, א: נשמתי בי' אחידא בי' להיטא.

(40) קהלת ז, יד. וראה תניא רפ"ו.

(41) תניא פ"ב (יז, א). ובכ"מ.

(42) כ"ה בכ"מ (ראה תו"א תצוה פג, סע"ד. פד, ב. פה, ד. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קעב.

יודע את רבונו ומכוין למרוד בו, שאינו מתפעל מגילוי אור אלקי, ואדרכא עומד לנגד, והוא רק בבחי' עזות וחוצפא שלמעלה מטעם ודעת. דכשם שבקדושה הנה בחי' חי' שהוא בחי' חכ' הרי הביטול הוא למע' מטו"ד המושג כנ"ל⁴³, כמו"כ הלעו"ז הוא קליפת עמלק שהוא גסות ועזות שלמעלה מטו"ד⁴⁴. דהנה כמו שבקדושה יש ב' מיני ביטול, הא', הביטול שבא ע"י השגה והתבוננות באלקות. והב', הביטול שלמעלה מטו"ד, כמו"כ יש להבדיל בקלי' ב' מיני גסות⁴⁵, הא', גסות שע"פ הטעם, כמו החכם שמתגאה בחכמתו, דזהו רק בחכ' דקלי', דבקדושה הרי אדרכא השכל וההשגה דאלקות עושה בחי' הביטול, אבל בקלי' הוא יש ומציאות. או העשיר שמתגאה בעשרו, וכמ"ש⁴⁶ ועשיר יענה עזות, שזהו מפני רוחב לבבו שהצליח בעסקיו⁴⁷, דבאמת א"צ להיות כן, דהסכה מה שמתגאה בעשרו הוא מפני שחושב דכחו⁴⁸ ועוצם ידו עשה לו כל החיל הזה, או שחושב שמגיע לו העשירות, אבל אם יודע ויכיר האמת דרק הוא הנותן לך כח לעשות חיל⁴⁹, ואין זה מכחו כלל, לא הי' מתגאה כלל, הרי הגסות האלו הם עפ"י טעם עכ"פ, דלהיותו חכם או עשיר ובעל כח ה"ה גס הרוח ומתגאה. אך יש עזות שהוא למעלה מן הטעם לגמרי, וכמו איש שאין לו ידיעה בשכלים ועני שפל אנשים ובזוי ערך פחות שבפחותים, וגם הוא בעצמו יודע הפחיתות שלו ושפלותו, ומ"מ הוא עומד לנגד להגדול ביותר, כמו שאנו רואים בטבעי העזי פנים, שהוא בעצמו אומר על עצמו שהוא שפל ערך, מ"מ הוא מנגד להגדול ונכבד ביותר, שכ"ז הוא מפני שהוא עז וגס בעצם. וכן הי' העזות והחוצפא דעמלק, דהגם שראה גילוי אלקות ביצי"מ וקיי"ס, דכל הגוים התפעלו ונפל פחד ה' עליהם, וכמ"ש⁵⁰ שמעו עמים ירגזון וגו',

---

אוה"ת פ' זכור ע' א'תשפו. סה"מ תרמ"ז ע' פו. תרס"ה ע' שכא. עטר"ת ע' רצד. תרפ"ה ע' רח. תרפ"ז ע' קל ואילך. תש"ט ע' 64 ואילך).

וראה לקוטי שיחות חכ"א ע' 193 הערה 38: לשון זה מצאתיו לע"ע בתו"כ בחוקותי כו, יד (הובא ברש"י בחוקותי שם. נח י, ט. לך יג, יג) – אבל לא על עמלק. ובאוה"ת פרשת זכור ע' א'תשפו* מקשר זה עם מחז"ל (אסת"ר פ"ז, יג) ,ומהיכן בא עמלק . . מאצל בלעם הרשע" שבו נאמר (בלק כד, טז) ,ויודע דעת עליון".

(43) ע' ד ואילך.

(44) ראה תורת חיים תצוה שסה, ב.

(45) ראה שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פס"א ואילך. פצ"ז (עג, סע"א ואילך. פז, סע"ב

ואילך). סה"מ תרס"ה ע' שכב. תרפ"ז ס"ע קל ואילך.

(46) משלי יח, כג.

(47) כ"ה בהעתקת המזכירות ובסה"מ קונטרסים שבהערה 2. בכת"ק: בעניניו.

(48) ע"פ עקב ח, יז.

(49) שם, יח.

(50) בשלח טו, יד.

(* וכ"ה בסה"מ עטר"ת, תרפ"ה ותש"ט שם.

ועמלק יצא ללחום עם ישראל. וזה רק בחוצפא הנק' מלכותא בלא תגא⁵¹ למעלה מטו"ד, ואינו אלא לנגד לאלקות, ומקרר כל ענין אלקי, ער קילט אָפּ אַז מי זאָל ניט נתפעל ועריץ פון רוחניות, דזהו קליפת עמלק דכתיב בי'⁵² אשר קרך בדרך, שמקרר בהדרך דתומ"צ⁵³. והביטול דקלי' עמלק הוא ע"י קיום מצות מעשיות בהידור וברגש חיות פנימי, טאָן אַ מצוה ואָרעם און מיט אַ לעבעדיקייט, וכמו במצות תפילין להדר בכתיבת הפרשיות ע"י סופר מומחה ויר"ש, וכן בתיקון בתי התפילין והנחתן בראש ובזרוע יהי' בדיוק, וכן במצות ציצית, ובמצות שבת בזהירות יתירה ובהוספה מחול אל הקדש⁵⁴ ובהכנת שבת, ושביום הש"ק יהי' לא כמו בימות החול ויתפלל במתינות ויוסיף ללמוד וכו'.

וזהו והי' כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. דמשה הוא בחי' חכ'⁵⁵, וידי משה הם המדות טובות שע"פ חכמת התורה, והרמת ידי משה הוא ע"י הסתכלות למעלה, הכוונה היגיעה בלימוד פנימיות התורה, דעיי"ז נעשה שעבוד הלב בקיום המצות מעשיות וההנהגה במדות טובות בדרך קבלת עול, ואז וגבר ישראל.

(51) ראה סנהדרין צט, ב. קה, סע"א. תו"א מגילת אסתר צה, א. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"א ס"ע ר.

(52) תצא כה, יח ובפרש"י. תנחומא תצא ט.

(53) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קעב. אוה"ת פ' זכור ס"ע א'תשצה ואילך. סה"מ תרמ"ב ע' קצג. תרמ"ז ע' פו. תרס"ה ע' שכד. עטר"ת ע' רצד. תרפ"א ע' קעב. תרפ"ה ע' רח. תרפ"ז ע' קלב. ע' קלו. תש"ט ע' 65.

(54) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סרנ"ו ס"א. סרס"א ס"ד.

(55) ראה לקו"ת ושער הפסוקים להאריז"ל שמות ב, י. לקו"ש ח"ו ע' 247. וש"נ.

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
משה הלוי בן פעשא לאה
מנוחה קריינדל בת אסתר
וכל יוצאי חלציהם שיחיו
לאורך ימים ושנים טובות ובריאות
ולהצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה
בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות
ולנחת רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב

